

Kirjanomistajia Krohnin kulttuurisuvusta

Krohn

Vanhassa saksalaisvaakunassa
Krohn-suvun kurki kivi kourassa

Exlibris Aboensis -lehden numerossa 87-3/2014 kerroin 'pintaraapaisuna' Krohnien kulttuurisuvusta ja esittelin aluksi suvun merkkihenkilöihin kuuluvan, monipuolisesti taiteellisen Helmiriitta Honkasen.

Vanhimmat sukututkimustiedot Krohneista ulottuvat 1300-luvulle Etu-Pommerin Rügenin saarelle, Richtenbergiin ja Poseritziin. Suvun nykyisenä kantaisänä pidetty Abraham Friedrich Krohn (1766-1827) muutti sieltä poikasena Pietariin tsaaritar Katariina Suuren hoviin. Hän sai 1792 luvan perustaa Venäjän vanhimpana yhä toiminnassa olevan panimon, nykyisin nimeltään "Stepan Razin".

Abraham avioitui Elisabeth Balzerin (1770-1827) kanssa. He saivat seitsemän poikaa. Näiden jälkeläisiä on elossa suuri lukumäärä mutta enää kahdessa sukuhaarassa.

Pojista vanhemman Friedrich Aleksander Krohnin (1788-1874) jälkeen löytyy sukua Krohn-, Breitenstein-, Stubb- ym. nimisinä laajalti eri puolilla maailmaa.

Nuoremman pojan Leopold Wilhelm Krohnin (1806-1890) jälkeen Viipurin kautta pääosin 1800-luvun alussa Suomeen siirtyneinä ja täällä kasvaneina on kertynyt lukuisia perheitä tai alasukuja, joissa Krohnin ohella nykyisin näkyy eri sukunimiä, kuten Kurki-Suonio, Kallas, Hackman, Setälä, Korosuo, Honkanen.

Tällä kertaa exlibriksineen esiteltävien muutamien Krohn-suvun edustajien ohella menneiden vuo-

sisatojen historiasta ja nykyaikana tunnetaan lukuisia suvun julkisuuden merkkihenkilöitä. Mainittakoon vain – läheskään täydellisyyttä tavoittelematta – seuraavat:

Viipurin seudun Kiiskilän kartanon omistaja, oluttehtailija Leopold Edward "Leo" Krohn, professori, runoilija-kirjailija ja kansanrunouden tutkijaprofessori Julius Krohn ("Suonio"), musiikkitiiteen uranuurtaja, säveltäjä ja kirkkomuusikko Ilmari Krohn Hilja Haahti kirjailijapuolisoineen, Viipurin ja Lahden Musiikkiopistojen johtaja, säveltäjä ja kapellimestari Felix Krohn, kirjastonhoitaja ja taidekriitikko Alf Krohn, näyttelijä Heidi Krohn, kirjailija Leena Krohn, patologian professori Kai Krohn.

Kaarle Krohn

Helsingissä 10.5.1863 syntyi ja Sammatissa 19.07.1933 kuoli kielitieteilijä ja kansanrunouden tutkija Kaarle Leopold Krohn.

Toimiessaan Helsingin yliopiston professorina Kaarle Krohn kehitti folkloristiikan ensimmäistä tieteellistä menetelmää, isänsä kielitieteen professori Julius Krohnin perustamaa ns. historiallis-maantieteellistä metodologiaa. Tutkimuskohteena heillä oli Kalevalan runojen alkuperä. Kaarle Krohnin tutkimuksen "Kalevalankysymyksiä" (1918) mukaan nämä runot perustuvat historiallisiin tapahtumiin.

Greta Krohn 42 x 60

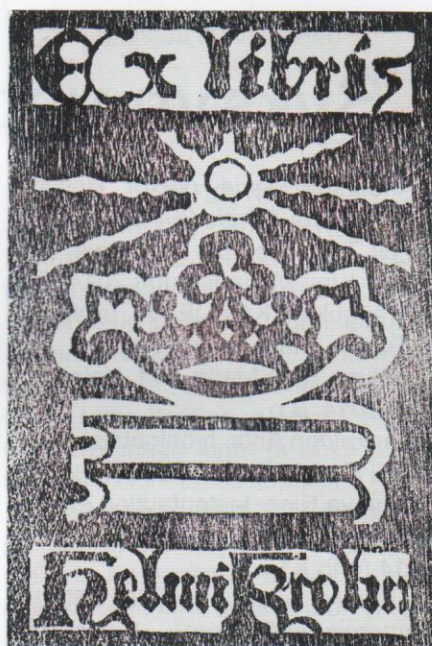
Helmi Setälä o.s. Krohn

Helsingiläinen kirjailija, suomentaja, kriitikko, pää- ja kustannustoimittaja Anni Helmi Setälä, (o.s. Krohn) 31.10.1871 ja kuoli 18.10.1967. Vuonna 1891 solmittu avioliitto kielitieteilijä, Turun yliopiston kansleri, professori, ministeri ja valtioneuvos E. N. (Emil Nestor) Setälän kanssa päättyi 1913 eroon.

Helmi Setälän laaja ja monipuolinen työ käsitti muistelmia ja elämäkertoja, satuja ja tarinoita lapsille sekä avioliitto- ja rakkauskertomuksia. Hän käytti myös nimimerkkiä "Anni Kurki". Setälän suomennosten määrä ylittää 200.

Helmi Setälä toimi useita vuosia Pääskynen ja Valvoja -lehtien päätoimittajana ja Kustannusosakeyhtiö Otavassa toimittajana. Hän sai Aleksis Kiven palkinnon 1924.

Helmi Setälän 1928 alkaen Suomessa herättämiä harrastuksia oli spiritualismi.

Salme Setälä 1915, 88 x 58

Eino Krohn

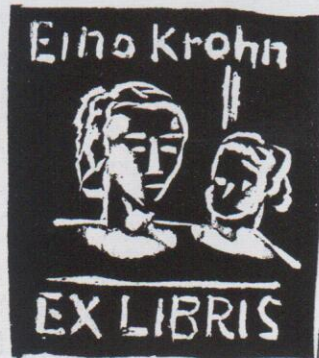
Turun yliopiston kirjallisuustieteen ja estetiikan professori Eino Krohn syntyi vuori-insinööri Leopold Edward (Leo) Krohnin poikana 8.2.1902 Helsingissä, missä hän 18.2.1987 myös kuoli. Hänen lapsiaan ovat näyttelijä Heidi Krohn ja kirjailija Tiina Krohn ent. Kaila.

Norssin (Helsingin Suomalaisen Normaalilyseon) kasvatti Eino Krohn edusti fenomenologian ensimmäistä aaltoa 1920-luvulla. Kirjallisuudentutkijain seuran kunniajäseneksi hänet nimitettiin 1962. Hän toimi 1982-83 Ruusu-Risti -järjestön vt. johtajana.

Omaa kirjallista tuotantoa Eino Krohnilta kertyi 1927-67 toistakymmentä teosta.

Modernistien nk. Lokakuun ryhmän perustajiin kuulunut kuvataiteili-

ja *Ernst Krohn* (1911-1934) suunnit-
teli exlibriksen Eino Krohnille vähän
ennen tapaturmaista kuolemaansa
17.9.1934. Nuori taiteilija oli juuri
1933 ennättänyt saada päätökseen
opintonsa Suomen Taideyhdistyksen
piirustuskoulussa ja pitää ensinäytte-
lynsä.

Ernst Krohn 1934, 47 x 42

Sven Krohn

Sven Ilmari Krohn syntyi 9.5.1903
Helsingissä teosofiseen perheeseen.
Opiskeltuaan Helsingin yliopistossa
1920-luvulla hän esitti väitöskirjansa
1949 Turun yliopistossa. Filosofian
tohtorin arvo hänelle myönnettiin
1950.

Inari Krohn 1976, 79 x 59

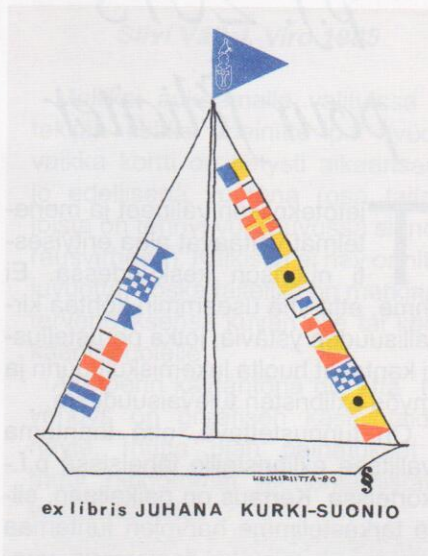
Sven Krohn oli filosofin ohella pa-
rapsykologi, uskontotieteilijä ja runoi-
lija.

Hänet tunnetaan loogisen empiris-
min kriittikona ja henkisen ihmiskä-
sityksen kehittäjänä. Häntä pidetään
1990-luvun jälkipuoliskon merkittä-
vimpana fenomenologian ja filoso-
fisen ihmistutemuksen edustajana
Suomessa.

Juhana Kurki-Suonio

Elämäntyönsä asianajajana tehnyt
lahtelainen varatuomari, ekonomi
*Juhana Julius Leopold Kurki-Suo-
nio* (vuoteen 1935 *Krohn*) syntyi
18.12.1920 Viipurissa, "Karjalaisten
kaupungissa". Karjalaisuus säilyi hä-
nen luonteessaan, olemuksessaan ja
tavoitteissaan kuolemaan 2.9.2002
saakka.

Helmiiriitta Honkasen 1980 "Kurki-
Jussille" tekemässä exlibriksessä on
kuvattuna omistajan hai-purjeverene,
jossa viestitslippuaakkosin omista-
jan nimi, maston huipussa sukuviiri
ja peräsimenä lakimiestä symboloiva
pykälämerkki.

Helmiiriitta Honkanen 1980, 84 x 64

Kun isä *Felix Krohn* kuului moni-
lahjakkaaseen kulttuurisukuun ja äiti
puolestaan oli Viipurin mahtimiehiin
kuuluneen kauppaneuvos *Juho Hal-
lenbergin* Meri-tytär, pojan 'elämän
eväät' olivat erinomaiset. Viipurissa
alkanut opintie jatkui ylioppilastutkin-
toon 1938 Helsingin Norssissa, mis-
sä nuorukaiselle kertyi poikkeukselli-
sen laaja yleissivistys, latinan kielen
taitoineen ja ennen kaikkea maail-
manhistorian tuntemuksineen.

Sotien jälkeen monessa mukana
olleen miehen sydäntä lähellä olleita
asioita olivat kodin, perheen ja asian-
ajon ohella kotipaikaksi muodostu-
neen Lahden konserttitalo ja yhteis-
koulu. Nämä osaltaan vetivät hänet
neljännesvuosisadaksi kaupungin-
valtuutettuna syvälle kunnallispoli-
tiikkaan. 1950-luvun alussa Konsert-
titalon aikaansaaminen oli Felix-lisän
ja Jussi-pojan yhteinen kulttuuriteko
ja voimannäyte. Sittemmin monia
kehitysvaiheita kokeneessa ja aika-

naan kaupungin suurimmaksi kas-
vaneessa asianajotoimistossa nuori
lakimies Juhana Kurki-Suonio puo-
lestaan 1949 alkaen jatkoi jo tuolloin
Lahden vanhimman 1922 perustetun
lakiasiaintomiston toimintaa yhtä-
jaksoisesti yli 50 vuotta, viimeiset
vuodet lahtelaisen asianajajakunnan
nestorina. – Sivumennen sanoen,
minullakin oli 1979-92 kunnia toimia
tuossa Asianajotoimisto Kurki-Suo-
nio Ky:ssä osakkaana.

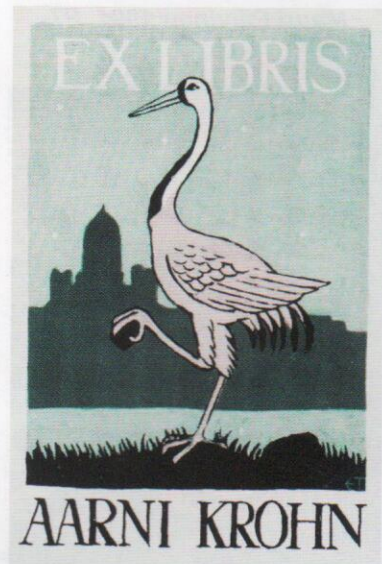
Aarni Krohn

Eino Krohnin poikana 7.7.1930 Hel-
singissä syntynyt *Aarni Leopold
Krohn* oli tiedotusjohtaja, kirjailija,
libretisti. Hänen elämänsä päättyi
28.6.2012 Helsingissä.

Lapsena etenkin kesäisin 1939
saakka Aarni Krohn vietti paljon ai-
kaa suvun kotipaikoilla Karjalankan-
naksella. Äitikin oli Viipurin-karjalais-
ta *Thesleff*-sukua.

Aikuisiässä Aarni Krohn teki ensin
toimittajan työtä, mutta siirtyi 1975
vapaaksi kirjailijaksi. Tätä ennen
1973-74 hän oli toiminut Suomen
Kulttuuriliiton ensimmäisenä pu-
heenjohtajana ja 1999-2010 Viipurin
Suomalaisen Kirjallisuusseuran kun-
niaesimiehenä. Vuodesta 1986 teh-
täväksi tuli myös Suomen Maakunta-
kirjailijat ry:n puheenjohtajuus.

Aarni Krohnin kirjallinen tuotan-
to käsittää kaikkiaan parikymmentä
romaania (pääteos "Minä olen Bob-
rikov"), historia-, historiikki- ja elämä-
kertateosta, pakinakokoelmaa, näy-
telmää, runokokoelmaa ja ooppera-
libreton ("Jaakko Ilkka").

Erkki Tanntu 1980, 69 x 45

Hannu 'Sara' saraluo@pp.phnet.fi